

Warunki prenumeraty:
w Warszawie: rocznie Rb. 4, półrocznie Rb. 2, kwartalnie Rb. 1. W Królestwie i Cesarstwie: rocznie Rb. 5, półrocznie Rb. 2.50, kwartalnie Rb. 1.25. Zagranicą rocznie Rb. 6. Za odnośnienie do domu dopł. się miesięcznie k. 5
Zmiana adresu 20 kop.

KOSMETYKA

Cena ogłoszeń:

Za wiersz petitowy jedno-
szpaltowy lub jego miejsce:
Na 1 stronie okładki 30 kop.
Na innych stronach 20 kop.
Nadesłane (w tekście) 75 kop.

Numer pojedynczy kosztuje
10 kop.

Tygodnik poświęcony racjonalnej kosmetyce, estetyce ciała i perfumerji.

Wychodzi w każdą Sobotę.

Adres Redakcji i Administracji **Senatorska 36. Telefon 40.29.**
Administracja otwarta codziennie od 11—3 prócz
niedzieli i świąt.

Redaktor przyjmuje tylko w Niedziele od 12—2.
Rękopisów i listów nadsyłanych do Redakcji nie zwraca się.

MYDŁA Z PRZEPISU D-ra Lustra

specjalisty lekarskiej kosmetyki i chorób włosów
z Krakowa, wyrobu fabryki „Tlen“.

Mydło neutralne do konserwowania i udelikatnienia ce-
ry, tudzież do mycia twarzy i ciała dzieci.

Mydło alkaliczne № I (lub bez numeru) do cery połysku-
jącej (tłustej), skłonnej do wągrów i zżółceń.

Mydło alkaliczne № II do cery tłustej, skłonnej do pryszczy.

Mydło od łupieżu.

Sposób użycia załączony do każdego mydła.

Do nabycia wszędzie.

Wiele milionów!! Pluskiew, Prusaków, Karaluchów,
Pcheł, Much, Moli, Mrówek etc.
Łępi corocznie patentowany środek
Insektin fabrykanta **E. Schultz,**
Katowice g/Sz.
Żądać w aptekach i składach aptecznych.
Jedyny reprezentant na Królestwo i Cesarstwo:

Farmaceutyczne i Chemiczne T-wo Akcyjne

HENRYK WELT Warszawa, Przejazd 5.

Przy Opaleniznie udelikatniają skórę, wybielają

**Krem, Alkohol, Mydło
Ogórkowe**

wyrobu Apteki

M. Malinowskiego

w Warszawie, Nowy Świat 35.

MUIRACITHIN.

przeciwko przedwczesnemu **osłabieniu nerwowemu,**
zgodnie z poglądami współczesnej nauki.

znakomity środek wzmacniający

przy wszystkich zaburzeniach układu nerwowego ośro-
dkowego, żołądka oraz przy przeciążeniu umysłowym

Z pośród licznych odezów przytaczamy niektóre:

D-r Braun w Wiedniu:
„Wpływ ujawnił się w po-
prawie stanu nerwo-
wego chorych“

Prof. d-r Goll. Zürich:
„Muiracitina poprawia apetyt,
trawienie; chorzy nabierają
zdrowego wyglądu“.

**D-r Popper (z kliniki prof.
Senatora w Berlinie):**
„Muiracitina przedstawia
cenny nabytek dla medycyny“.

D-r M. A. w Pawtowsku:
„Muiracitina usprawiedliwiła
pokładane w niej nadzieje i
okazała się doskonałą“.

„Miałem jeden przypadek
pomyślnego działania Muira-
cithiny. Proszę ogłosić mój
przypadek“.

Lekarz M. I. K. Lekarz ambu-
latoryum Goljańskiego.

Obszerną literaturę wraz z odezami rozsyła się darmo.
Muiracithin można dostać we wszystkich głównych aptekach.

- 1) Akc. Tow. Henryk Welt, Warszawa Przejazd 5.
- 2) Łasku Piotrk. gub. w aptecce Bronisława Wład. Bor-
kowskiego.

Główny skład: Kantor preparatów chemicznych,
Petersburg, Newski pros. № 28, d. Singera.

„Na podstawie obserwacji
swoich przyszedłem do przekonania,
iż Muiracithin jest środkiem
specyficznym, wywierającym
znaczący wpływ na ośrodki mózgo-
rdzeniowe. Muszę zauważyć, iż
w tych przypadkach niemocy
płciowej, gdzie środka tego nie
stosowałem, nie widziałem tak
szybkiego i pewnego działania“

D-r S. W. K. Ordynator
etatowy Szpitala wojskowego w
Kazaniu.

„Miałem sposobność stosować
Muiracithin w 6 przypadkach. We
wszystkich przypadkach preparat
okazał się bezwarunkowo skutecznym.
W Muiracithinie medycyna
uzyskała potężny środek, który w
przyszłości odniesie świetne zwy-
cięstwo.“

D-r K. w Aschabadzie.

BOROXYL

**Ochronna marka zatwierdzona w Rosyji
za № 3717.**

Płyn do utrzymania twarzy w ciągłej odporności
przeciw wszelkim atmosferycznym i innym ze-
wnętrznym szkodliwym wpływom. Przyjemnie chłodzi
i odświeża twarz, nadając cerze delikatną i
matową białość. Żądać w składach aptecznych
i perfumerjach.

Cena flakonu w Królestwie Polskiem 60 kop.
w Cesarstwie 75 kop. Główny skład w Warsza-
wie: w aptecce **Żelazna Brama № 8**, oraz w zna-
czniejszych składach aptecznych i perfumerjach.

Prenumerata „Kosmetyki“ w Galicji wynosi: rocznie koron 15, półrocznie kor. 7.50 hal
kwartalnie kor. 3.75 hal.

Główne zastępstwo na Galicję w księgarni G. Gebethnera i Spółki w Krakowie.

MYDŁO OGÓRKOWE kawałek 30 kop.
KREM OGÓRKOWY tubka 25 kop.
SRIRYTUS OGÓRKOWY flakon 60 kop.

poleca
Tow. fkc.

Fryderyk Puls

W WARSZAWIE

Skład główny: Plac Teatralny № 11.

Filja: Nowy Świat № 41.

DOSTAĆ MOŻNA WSZĘDZIE.

Dr. Luster — Kraków.

Kilka słów w kwestyi reformy stroju kobiecego.

(Dalszy ciąg).

Szeregiem naszych uwag nie wyczerpaliśmy bynajmniej przedmiotu w kwestyi schorzeń, jakim ulega kobieta odziana w strój nowoczesny, ale też nie o ścisłość naukową nam chodzi, a tylko o usprawiedliwienie głosów życzliwych kobiecie, potępiających niszczenie tego najcudniejszego dzieła rąk boskich. I zaiste — jeśli kobieta nie oprze się modzie, zniknie ów urok i nieprzeparty czar, jakim nas darzy ta nadziemska istota, bo z soczystej róży jakiś nieokreślony zwiędły kwiat zaledwie pozostanie.

Przypatrzymy się, jak już dziś odbiega budowa kobiety od typu kobiet z czasów starożytnych. Wyobraźmy sobie, że stoi przed nami kobieta 30-to letnia, silnie rozwinięta, która od 14-go roku życia posłuszną była modzie i nosiła przez cały dzień wysoki gorset, sięgający u góry do łopatek, a spadający ku biodrom, które pragnie wielbicielka smukłych postaci doprowadzić do najmniejszej objętości. Na pierwszy rzut oka rzucają się nam czerwone smugi i wyraźnie zaznaczona brunatna brózdka, niemile działająca na mniej nawet wybredny zmysł estetyczny. Są to atoli mniejszej wagi zezpeccenia w porównaniu ze zniekształceniem budowy całego ciała, czemu choć kilka słów poświęcić pragniemy.

R. 1.

Rycina I unaocznia nam właśnie nienaturalne wygięcie kręgosłupa, czego następstwem jest widoczne przesunięcie się miednicy i nóg ku tyłowi, brzucha ku

przodowi, przy tendencji cofania klatki piersiowej wstecz, dla utrzymania równowagi.

Obserwując nasz model z profilu, widzimy wybitną zmianę w krzywiznie kolumny kręgosłupa, który wypuklony jest nadmiernie w okolicy grzbietu, a jeszcze silniej wygięty w części krzyżowej. Ta normalna krzywizna kręgosłupa powoduje skrócenie ciała w osi podłużnej, co u osób wzrostu niskiego stanowi poważną anomalię.

Postać ta czyni wrażenie, jakoby jej kręgosłup uległ zwichnięciu w części krzyżowej z następczem przesunięciem się górnej połowy ciała ku przodowi. W przeciwstawieniu do powyższej postaci zamieszczamy niżej rycinę kobiety, na której gorset nie wycisnął jeszcze piętna zgubnej deformacji ciała. Ktokolwiek przypatrzy się — pobieżnie nawet — uwidocznionym wyżej rycinom, przyzna, że kobietę na R. I należałoby raczej zaliczyć do gatunku odrębnych jakichś stworzeń, aniżeli do ludzi.

Nadmienić należy, iż kobieta na R. I. złagodziła poważne zezpeccenia obcisłym trykotem, czego na rycinie dostrzedz nie możemy. Usuńmy na chwilę trykot, a przekonamy się, że jędrność biustu i ściany brzusznej była tylko złudzeniem: w rzeczywistości bowiem obwisają te części ciała w arcynieestetycznym stopniu, dzięki nadwężeniu mięśni brzusznych, spychaniu brzucha gorsetem ku dołowi, oraz rozleniwieniu biustu, stale podtrzymywanego i uciśniętego.

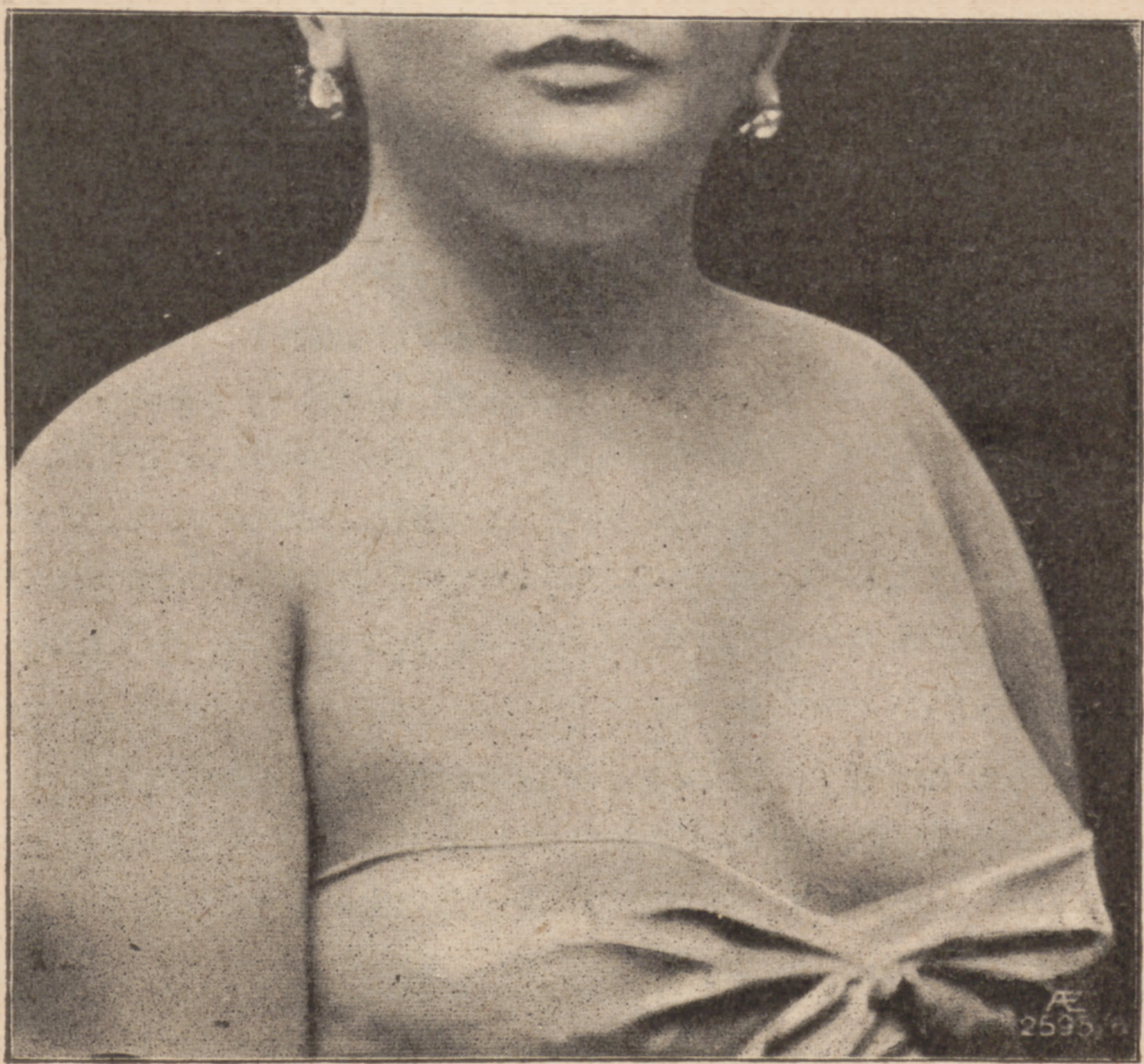
Niejedna z czytelniczek zauważy, że zmiany te sprowadza macierzyństwo i karmienie. Tak wszelako wistocie nie jest. Gdyby bowiem kobieta nie przecinała akcesoryami ubrania (tasiemki, paski, gorset) mięśni brzusznych, natenczas one sciągałyby po porodzie zwiotczałą chwilowo ścianę brzuszną, i ona wracałaby zupełnie do pierwotnego kształtu i rozmiarów.

R. 2.

Dodać należy, iż zwięzieniem w pasie warunkuje się przesuwanie się tłuszczu ku grzbietowi, klatce piersiowej, biodrom, ścianie brzusznej i udom. Na rycinie I widzimy silnie zaznaczoną fałdę, pochodzącą od obfitego pokładu tłuszczu, a przebiegającą pod lewą piersią i zdążającą ku grzbietowi. Przekonać się o tem również można na R. III, na której niemal widać przesuwanie się konglomeratu tłuszczu w okolicy prawej pachy, zdążającego ku piersi. W takich warunkach następuje szybko otłuszczenie biustu, który ciężarem fizycznym opada, czemu równocześnie sprzyja zmiana pochyłej powierzchni przedniej klatki piersiowej na prostopadłą. Biust bowiem znajduje na pochyłej powierzchni klatki oparcie, dzięki czemu

utrzymuje się na swej pierwotnej podstawie, z chwilą natomiast, gdy ucisk gorsetu na dolne żebra i mostek znosi ową pochylą powierzchnię, opadają piersi.

R. 3.

Nadmienić wypada, że przemieszczenie tłuszczu odbywa się również od ściany brzusznej, zwłaszcza podczas stosowania gorsetów, mających na celu zmniejszenie, względnie przyplaszczenie brzucha.

Gorsety te unoszą całą ścianę brzuszną ku klatce piersiowej, a tłuszcz prześlizguje się ku piersiom, wytwarzając już w krótkim stosunkowo czasie istne masy bryłowe tłuszczu z jędrnego i kształnego pierwotnie biustu.

Zbyteczne byłoby rozwodzić się nad deformacją pleców; każdy bowiem widział zapewne u kobiet wał tłuszczu, przeglądający przez stanik, usadowiony poprzecznie tuż nad górną krawędzią wysokiego gorsetu. Tłuszcz ten pochodzi z dolnych części grzbietu i zaciera owe piękne linie pleców, które w normalnych warunkach nawet profana w zachwyt uprawiają.

Myliłby się ten, kto by sądził, że gorset, unoszący ścianę brzuszną ku górze, zapobiega obwisaniu brzucha. W tych bowiem razach traci wprawdzie ściana brzuszna nieco tłuszczu, zasilając i deformując nim górną połowę ciała, ale ucisk gorsetu na jej mięśnie i skórę sprowadza taki zanik elastyczności wzmiankowanych narządów, iż nie mogą się oprzeć parciu ze strony narządów, umieszczonych w jamie brzusznej, wobec czego brzuch wydyma się i opada. Kształt takiego brzucha jest stożkowaty, a całość przypomina budowę pierwotnych ludów.

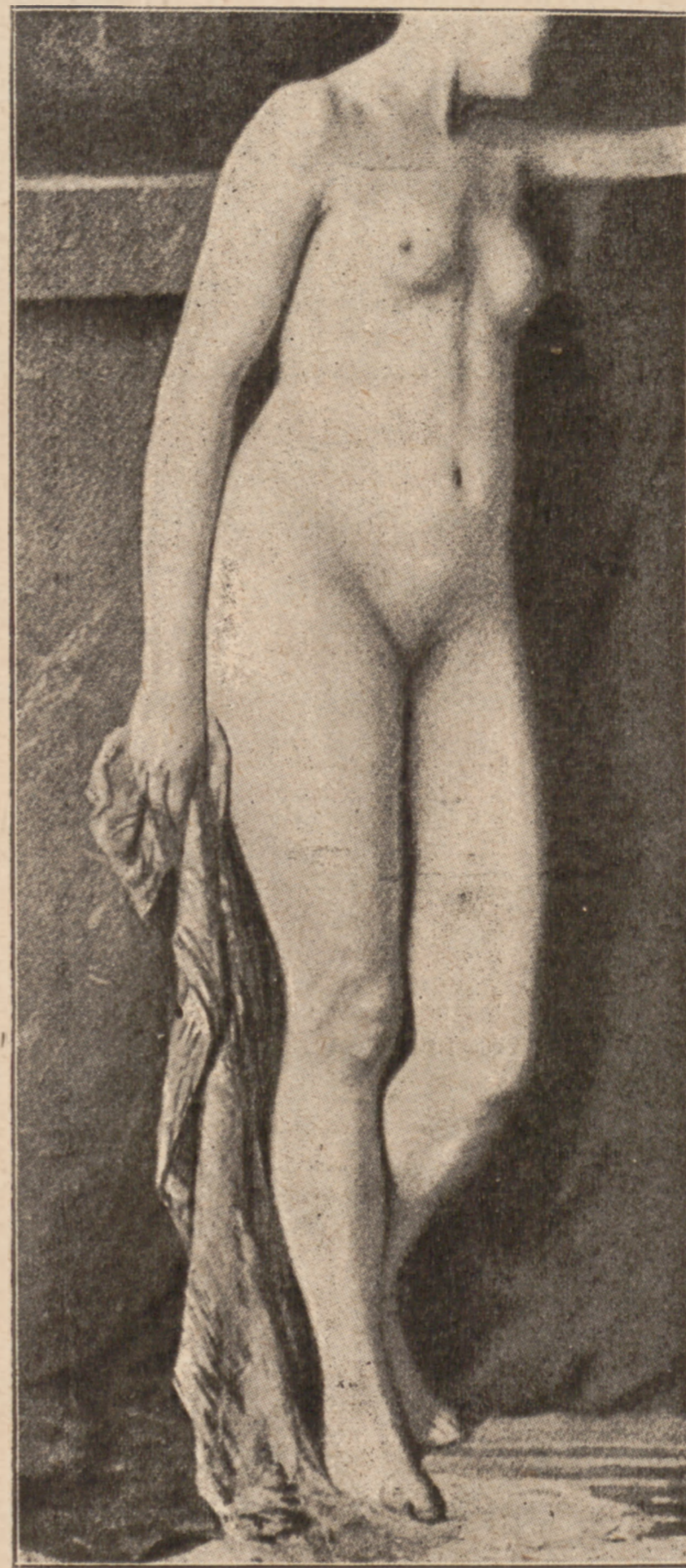
Starsze modele gorsetów, które spychają ścianę brzuszną i biodra ku dołowi, powodują tak charakterystyczne zniekształcenia, iż oko znawcy zdoła się na pierwszy rzut oka zorientować, jakim gorsetem posługuje się kobieta. U tych bowiem obwisa ściana brzuszna wypełniona nadmierną ilością tłuszczu, który sprawia swym ciężarem tak znaczne opadnięcie

brzucha, iż wzgórka łonowego u takiej kobiety (w pozycji stojącej) nie widać. Biodra natomiast, tak pod wpływem starych jak i nowoczesnych gorsetów, obsuwają się niemal w całości ku udom, gdzie wypuklenie dochodzi nieraz do fenomenalnych rozmiarów, co głównie szpeci kobietę niskiego wzrostu przez skrócenie dolnej, a wydłużenie górnej części ciała.

Nie należy przeto sądzić, że gorset zdolny jest zmniejszyć obszary ciała, gdyż tłuszcz, wyścielający ciało kobiety w pasie i biodrach, musi się gdzieś przesunąć w następstwie ucisku, i wistocie przesunąć się z reguły w te okolice, gdzie najmniej jest pożądany.

Na zakończenie nadmienimy tylko, że szyja nadyma się u kobiet ściągających się w pasie, a cera i włosy więdną niemal z przerażającą szybkością.

Przekonany jestem, że większość kobiet odpowie na nasze wywody protestem w kwestji ściągania się, ponieważ każda jest zdania, jakoby już „z natury była tak zbudowaną, a gorset zakłada dla zapobieżenia rozrostowi“. Że kobieta, która wcale gorsetu nie nosiła, tudzież w okresie, w którym jej nie pozwolono się nim posługiwać, nie zdradza zwięzienia ciała w pasie, świadczy rycina niżej zamieszczona.

R. 4.

Dla niezbitego zaś dowodu i poparcia naszych zapatrywań w kwestyi deformującego działania gorsetu, wytwarzającego z normalnej i pięknej budowy — karykaturę, niechaj posłuży rycina ostatnia, która przedstawia słynnego naśladowcę kobiet, co potrafił przystosować męską budowę ciała do form gorsetu, ba, nawet wywołać te wszelkie cechy, (przemieszcz-

nie tłuszczu i t. d.), jakie wymieniliśmy poprzednio, jako znamienne dla kobiet, posługujących się akcesoryami dzisiejszej mody.

R. 5.

Pan Eltinge, imitator kobiet.

(D. c. n.).

Morze jako czynnik higieniczny i kosmetyczny.

(Dalszy ciąg).

Zanim omówię leczniczą i kosmetyczną stronę kąpiei morskich, podam kilka wskazówek, dotyczących się *techniki* tych ostatnich.

Przedewszystkiem nasuwa się pytanie: jak długo ma trwać taka kuracja? Na pytanie to ani lekarz, ani tembardziej chory nie jest w stanie dać ścisłą, kategorięzną odpowiedź, albowiem w sprawie tej decyduje cały szereg najrozmaitszych warunków: postać i *okres* choroby, indywidualność pacjenta, wyniki (dodatnie lub ujemne), osiągnane w toku kuracji, warunki *miejscowe*, mogące wpłynąć na przedłużenie

lub skrócenie tej ostatniej, etc. Zdarza się niekiedy, iż na czas pewien wypada przerwać kurację i powrócić do niej dopiero po upływie ściśle określonego terminu. Przeciętnie atoli sezon nie powinien trwać dłużej nad 4 tygodnie, o ile kąpiele morskie wskazane były jedynie w celu *wzmocnienia* i *odświeżenia* ustroju, i maximum 6 tygodni, o ile kuracja przedsięwzięta została jako środek *par excellence* leczniczy.

Ilość kąpiei morskich również nie może być ściśle ustaloną; pod tym względem lekarz ma zawsze do zwalczania tradycyjny przesąd laików, święcie wierzących, iż 60 kąpiei jest *conditio sine qua non*. Rozumie się samo przez się, iż taki przesąd nie wytrzymuje najmniejszej krytyki, gdyż ilość kąpiei zależy również od tych wszystkich warunków, o których wyżej wspomniałem.

Nie należy nigdy rozpoczynać morskich kąpiei w dniu przybycia nad morze lub nazajutrz, lecz przynajmniej 2—3 dni odpocząć po trudach podróży i dać możliwość ustrojowi przyzwyczać się do morskiego powietrza.

Nie należy brać nigdy (przynajmniej w początku) dwóch kąpiei dziennie; mogą to robić jedynie osoby silne, lecz dopiero po pewnym przeciągu czasu, w którym się brało regularnie codziennie jedną kąpiel.

Czas trwania jednej kąpiei należy ściśle zastosować do ciepłoty wody i powietrza oraz stanu zdrowia pacjenta. Jeżeli osoba kąpiąca się nie jest zbyt silną, nie powinna długo pozostawać w morzu. Kilka minut zanurzenia wystarcza najzupełniej. Pierwsza kąpiel wogóle nie powinna trwać dłużej nad 2—3 minuty; przedłużać ją można *stopniowo* do 10—15 minut maximum. Dłuższy pobyt w morskiej wodzie może wywołać bardzo niepożądaną t. zw. wtórną reakcję ciała, które zziębłoby gwałtownie, i osoba kąpiąca się mogłaby uleść poważnym wstrząśnieniom wewnętrznym. Kąpać się jest najlepiej pomiędzy godziną 10 rano a 5 po południu; wybiera się zazwyczaj czas, gdy morze jest spokojne i pełne. Godziny poranne — gdy woda bywa chłodną — najstosowniejsze są dla osób silnych, godziny zaś popołudniowe — dla osób słabych, małokrwistych i nerwowych, gdyż o tej porze woda i powietrze są ciepłe.

Czy kąpać się przed, czy po jedzeniu? Sprawę tę rozwiązuje się w sposób następujący: w ciągu pierwszego tygodnia (osoby zaś słabe w ciągu całego sezonu) nie powinny kąpać się na czczo, gdyż w takich warunkach kąpiele działają zazwyczaj zbyt energicznie. Między śniadaniem (składającym się tylko z herbaty, kawy lub mleka z dodatkiem chleba i masła) a kąpielą powinno upłynąć 1—2 godziny. Osoby silne i przyzwyczajone do wody mogą się kąpać również i na czczo. Jeżeli kąpiel bierze się po obiedzie, to nie wcześniej jak po zupełnem strawieniu, to znaczy co najmniej po 3 godzinach.

Nie wolno się kąpać pcd żadnem silnem wrażeniem lub gdy się jest zmęczonym (fizycznie lub umy-

słowo), po nocy bezsennej lub po gwałtownym ruchu.

Nie trzeba się spieszyć, idąc na wybrzeże, ale nie trzeba też pozostawać bez ruchu przed wejściem do wody. Rozbierać się należy powoli, a po włożeniu kostjumu kąpielowego, dobrze jest, narzuciwszy płaszcz, przejść się trochę po wybrzeżu, aby ciało miało zapas ciepła i siły na przyjęcie zimnej wody.

Osobom słabym, nerwowym, anemicznym, miewającym często nogi zimne nawet w lecie, zalecić można zdjęcie obuwia na kilka chwil przed wejściem do morza, w celu rozgrzania stóp w piasku, na słońcu. Wypicie kilku kropel wina przed kąpielą jest również wskazane u takich osób.

Wchodzić do wody trzeba śmiało i szybko, biegnąc prawie, i zanurzyć się 3 do 4 razy w zupełności; nie należy nigdy moczyć naprzód głowy, co jest bardzo zgubne dla włosów kobiecych, które powinny być dobrze osłonięte.

W wodzie należy, w miarę możliwości, wykonywać ruchy pływające, oczywiście z odpoczynkami. Taka gimnastyka znakomicie wzmacnia wszystkie mięśnie.

Podczas silnego przyływu fal trzeba przeciwstawić im nie pierś, lecz plecy.

Po wyjściu z wody (co powinno być również szybko uskutecznione jak wejście) należy okryć się płaszczem, udać się *powoli* do swojej kabiny, wytrzeć się prześcieradłem, lecz nie do zupełnej suchości, a to w celu pozostawienia na skórze drażniących pierwiastków wody; bieliznę kłaść suchą, lecz nie ogrzewaną i na kilka chwil zamoczyć nogi w ciepłej wodzie; ta ostatnia ostrożność niezbędną jest zwłaszcza dla osób małokrwistych i nerwowych. Ubierać się należy spokojnie, a jeśli włosy są mokre, wytrzeć je natychmiast i zostawić rozpuszczone przynajmniej na godzinę. Przechadzka na świeżem powietrzu jest po kąpielach konieczną. Pod koniec spaceru, który powinien trwać nie dłużej nad minut 15, następuje zazwyczaj t. zw. reakcja ustroju: po ciele rozlewa się błogie ciepło, obieg krwi bywa przyspieszony, na twarzy występują kolory, a jednocześnie następuje lekkie zmęczenie i senność, którym trudno jest się oprzeć to też po kąpielach można usnąć, nie dłużej jednak jak na godzinę.

Oto są ogólne przestrogi i uwagi. Gdy kto do przepisów powyższych się zastosuje, dla tego kąpiele morskie będą doskonałym środkiem leczniczym, krzepiącym i pobudzającym.

Winienem tu dodać jeszcze, iż w czasie kuracji dają się niekiedy obserwować niepożądane objawy uboczne, jak naprz. zaburzenia w trawieniu (język obłożony, zgaga, wymioty). Atoli przyczyną bywa nie morze, lecz... chory. Wskutek wzmożonego apetytu i trawienia pacjent niekiedy zapomina, iż należy być umiarkowanym w picciu i jedzeniu, to też nadużywa jednego i drugiego, a skutki bywają niezbyt przyjemne.

Uboczne objawy występują niekiedy na tle systemu nerwowego: ogólne pobudzenie, bezsenność, zawroty głowy, omdlenia, lecz powtarzam -- zdarza się to bardzo rzadko i najczęściej u osób, nie zachowujących przepisów ostrożności, o których wyżej mówiłem. U dziewcząt, nie stosujących się do wskazań powyższych, występują zaburzenia na tle miesięcznej przemiany fizjologicznej (opóźnienie, przyspieszenie, obfitość i bóle).

Osoby, nie znoszące morskich kąpielei w morzu, powinny brać jedynie kąpiele morskie *ciepłe*, t. j. w wannach; takie ciepłe kąpiele są korzystne zwłaszcza dla dzieci, cierpiących na zolzy i krzywicę. Dzieciom takim z pożytkiem dawać można wodę morską i wewnątrz (3—5%) z dodatkiem kwasu węglowego od 50,0—100,0 w ciągu dnia. Osoby starsze, cierpiące na niedomogę żołądka i jelit, mogą również z pożytkiem dla siebie wypijać od 200,0—300,0 takiejże morskiej wody w ciągu dnia.

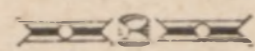
Pozostaje mi jeszcze omówić stronę *leczniczo-kosmetyczną* morskich kąpielei, co pozostawiam do następnego numeru.

Dr. W. M.

(D. n.)

Z tajemnic chemii kosmetycznej.

Nafta jako środek kosmetyczny.

W licznym szeregu najrozmaitszych środków, mających na celu „porost i wzmocnienie włosów“, poważne miejsce zajmuje nafta. Środek ten posiada wistocie wybitne własności kosmetyczne: przenika dobrze w naskórek i dezynfekuje go, to też używanym bywa w tych razach, gdy chodzi o rozmiękczenie zbyt zrogowaciałego naskórka, o usunięcie łusek, łupieżu, o wydezynfekowanie włosów (przy strupach, gniadach etc). Najczęstsze i prawie wyłączne zastosowanie ma nafta w chorobach włosów: przy wypadaniu tychże i przy łupieżu.

Tę własność nafty pochwycili w lot różni fabrykanci i wypuścili na rynek kosmetyczny rozmaite preparaty pod nazwą „Petrol“, „Petroline“, „Petrole“, „Petroleum-Haarwasser“ etc. Jednocześnie wypuszczono w świat stopy broszur, głoszących o bujnym zarościu u robotników, zajętych w dystylarniach nafty. Robotnicy ci mieli rzekomo zawdzięczać bujność swych włosów wcieraniu w skórę głowy oczyszczonej nafty. Kosmetyki te zawitały do nas przeważnie z Ameryki, potem jak zwykle—amerykanom zaczę-

li robić brzydką konkurencję Niemcy; ostatecznie niemieckie „Petrole“ wyrugowały z handlu wyroby amerykańskie. Trudno osądzić, które z tych wyrobów zasługują na większe uznanie i zaufanie, amerykańskie, czy też niemieckie.

O ile bowiem w skład preparatów tych wchodzi rzeczywiście *oczyszczona, niezapalna* nafta, o ile nie dodano do niej ingrediencji szkodliwych (jak ołów lub rtęć) — to można kosmetyki takie zalecić śmiało, gdyż nafta oczyszcza rzeczywiście skórę na głowie, rozmięcza łupież, który następnie podczas mycia łatwo daje się usunąć. W ten sposób wytwarzamy właśnie moment, wielce korzystny dla wzmocnienia, ewentualnie nawet dla porostu włosów.

Nie należy jednakże uważać preparatów naftowych za środek uniwersalny i specyficzny na porost włosów, gdyż kosmetyków takich jest dużo, a każdy z nich użyty właściwie i przy odpowiedniej higienie skóry głowy — może zdziałać bardzo wiele dobrego. Tem się też tłumaczyła quasi cudowność i uniwersalność wszystkich środków na porost włosów.

Objaśnię to na przykładzie. Pani X. stosowała na porost włosów preparat dajmy na to Y. Ponieważ preparat został trafnie zastosowany a pani X. ściśle przestrzegała zasad higieny, więc kosmetyk okazał się wistocie środkiem nieocenionym. Jako dobra przyjaciółka — p. X zaleciła stosowanie tegoż środka p. Z., u której (gdyż była jednakowa przyczyna wypadania włosów) również wyniki po zastosowaniu środka Y. okazały się cudownymi; p. Z. oczywiście zastosowała ten sam preparat u swojej córki i kuzynki i również ze świetnym (na tej samej zasadzie) wynikiem. *Inde gloria* — i kosmetyk, o sukcesie którego powątpiewał może sam fabrykant, staje się nagle *uniwersalnym specyfikiem*. Tak zdobywa się sławę w myśl przysłowia, iż „ł u t s z c z ę ś c i a w i ę c e j z n a c z y, n i ż f u n t r o z u m u“.

To samo da się powiedzieć o nafcie. Preparaty naftowe, zastosowane umiejętnie, oddają wielkie usługi: usuwają w stosunkowo krótkim czasie łupież i wypadanie włosów — o ile przyczyną cierpienia jest sprawa *pasorzytnicza* (grzybki chorobotwórcze włosów). Ponieważ nie wszystkie „preparaty“, zwane petrolami, zawierają naftę, więc niżej podaję przepis na „Petrol“.

Należy skórę na głowie napoić „Petroleum“, a po kilku godzinach umyć głowę ciepłą wodą i mydłem od łupieżu. Oto przepis:

10 cz. oczyszczonej niezapalnej nafty (białej bezwonnej) miesza się z 60 cz. mocnego wysokoku, w którym przedtem rozpuszczono 4 cz. bezwodnej lanoliny, 6 części oleju rącznikowego (*Oleum Ricini*), 10 cz. balsamu peruwiańskiego i wreszcie 10 cz. wody melissy. Dla zapachu dodać można następującą mieszaninę:

Olejku geraniowego 5 cz.

Olejku bergamot. 2 cz.

Olejku z gorzkich migd. 1 cz.

Spirytusu 12 cz.

Z mieszaniny powyższej należy dodać do preparatu tylko ilość taką, która niezbędna jest dla odwożenia nafty. Należy uważać, aby nie tworzył się osad.

Z.

Odpowiedzi Redakcji.

P. Jadwidze R. 1) Należy skórę na głowie napoić *Persilenem* Dra Rychtera, a po kilku godzinach umyć głowę ciepłą wodą i mydłem od łupieżu. 2) Przeciwpiegowa maść Dr. K. Jules — *Albivosa* kosztuje 1 rb. Można ją nabyć we wszystkich aptekach, składach aptecznych i perfumerjach. 3) W dziale ogłoszeniowym.

Oszukanej (!) Zapewne źle było przyrządzone — zalecamy *Lichtmitin* Krewela. Pismo wysyłane jest w dalszym ciągu.

P. Jadwidze Annie. 1) Maść tigenolowa. 2) Niema znaczenia. 3) Elektryzacja niekiedy daje bardzo dobre wyniki. 4) Zależy od poszczególnych przypadków. 5) Adresów lekarzy nie podajemy.

P. Kamilli B. w Cichocinku. Na pytania: czy używać mleka, wody kolońskiej i octu toaletowego — nie możemy dać odpowiedzi, nie wiedząc, w jakim celu zamierza Sz. Pani środki te stosować.

P. Aurelji. 1) Pigułki te zawierają arsenik. 2) Do pobudzenia apetytu najlepiej jest stosować środki naturalne: kąpiele, gimnastykę, spacer.

Na brak apetytu niema jednego uniwersalnego środka, gdyż przyczyną takiego objawu mogą być najróżnorodniejsze cierpienia. Pobudza apetyt skutecznie *orexyna*, lecz stosować ją można tylko z przepisu lekarza. Jest to środek dość drogi. 3) Krynica. 4) Hydropatja i elektryzacja.

Sapho. 1) U Pani najlepsze wyniki da faradyzacja włosów. 2) Lanolini anhyd. 25,0, Vaselini fl. amer. 10,0, Ceresini 0,5, Aquae dest. 5,0, Thigenoli 1,0. *MDS.*

Przed spaniem lekko wetrzeć i na twarzy przez noc zostawić.

P. Jasińskiej 1) Preparat ten wyrabia jeden z fabrykantów niemieckich. Środek zawiera: łój, olejek cytrynowy (nadający preparatowi zapach swoisty), nalewkę chinową, węglan potasu i wodę. Włosów nie wzmacnia i łupieżu nie usuwa. Jest przytem bardzo drogi. Zalecić możemy w danym przypadku jako bardzo skuteczne: *Trichobion* i *Liting*. 2) Wskazaną byłaby kuracja karlsbadska; czas jej trwania oznaczy najlepiej lekarz zdrojowy. 3) Adresów lekarzy nie podajemy. 4) Za słowa uznania dla naszej pracy serdecznie dziękujemy.

P. Kwiatkowskiej. Formalina jest rzeczywiście silnym przeciwnilnym i odwianającym środkiem, jednak do płukania się nie nadaje, gdyż jest szkodliwą dla jamy ustnej.

Pastyłki, o których mowa jest w liście, zawierają właśnie formalinę. 2) U Pani wskazany byłby masaż twarzy — za pomocą przyrządu do samomasażu.

Muzykowi. Mydło alkaliczne № 1 i woda ciepła.

Litwince. 1) Przyrządy do samomasażu twarzy można nabyć w Warszawie. Adres firmy w dziale ogłoszeniowym. 3) Wysłaż za zaliczeniem. 4) Krem mitinowy Krewela.

P. Romualdzie S. Wycieranie twarzy suchej, wrażliwej na mydło, oliwą zamiast mycia napotkało by na przeszkodę ze względu na trudność usunięcia oliwy bez pomocy mydła, zostawienie zaś tłuszczu na twarzy przez czas dłuższy może spowodować podrażnienie już i tak wrażliwej skóry, z powodu wydzielania się kwasów tłuszczowych.

U Pani byłby wskazany zabieg następujący: na noc należy wetrzeć w skórę twarzy krem mitinowy, (lekko—cienką powłokę). Rano natłuszcza się jeszcze raz całą twarz tym samym kremem; po upływie 1/2—1 godziny myje się twarz wodą gorącą bez mydła (w ciągu 5—10 minut). Po wytarciu twarzy ręcznikiem ustąpi tłuszcz wraz z płynem. Zabieg ten stosować należy w ciągu miesiąca; po upływie tego czasu skóra stanie się soczystą i gładką, gdyż krem mitinowy ma własność wnikania w głębokie części skóry. Po 6 tygodniach można już będzie myć twarz lekkim mydłem, naprz. neutralnym lub przetłuszczonym mydłem Malinowskiego.

P. Krolikowskiej. 1) *Malz-Extract Lecithol.* 2) Pigułki te zawierają jodek potasu (kali jodatum) — bez zalecenia lekarzkiego stosować nie można. 3) Zawiera sublimat—szkodliwe.

Stalej prenumera'orce Marji. „Kascha“

Łysięjącemu. 1) Faradyzacja włosów. 2) Preparat bezwartościowy. 3) Perhydrolmundwasser Krewela.

Matce. 1) Krynica. 2) Arsenik lub żelazo z zalecenia lekarza domowego. 3) Na tle blednicy jest to bardzo częsty objaw. 4) Odrosną. 5) Za słowa uznania dla naszej pracy serdecznie dziękujemy.

Kopciuszkowi. 1) Każdy dermatolog—adresów lekarzy nie podajemy. 2) Poinformuje najlepiej lekarz — kuracja względnie tania.

Dr. S. 1) Zawiera ołów. 2) Zawiera paraphenylendiaminę.

NADESŁANE.

Jedyne na Królestwo i Litwę
Pismo zdrojowe-sezonowe ilu-
strowane

„Zdrój Ciechoeński“,

wychodzące co sobota w pełnym poszycie 12 stronie i 3—4 razy w „Dodatkach Nadzwyczajnych“ wraz z listą gości.

omawia ogólne i miejscowe sprawy wszystkich zdrojowisk polskich jako czujny doraźny skorowidz ogólnego naszego ruchu kąpielowego na ziemiach polskich, od uroczych Tatr począwszy a na morskich wybrzeżach Połagi skończywszy.

Obok tych specjalnych wiadomości i artykułów pierwszych powag naszego świata lekarskiego wyposażony jest Zdrój Ciechoeński w bogaty dział literacki, na który składają się nowelle, humoreski, feljetony okolicznościowe, utwory poetyckie, barwna miejscowa kronika, opisy balów, odczytów, wycieczek, sceny teatralne, muzyczne, korespondencye z kraju i zagranicy. Szeroki dział informacyjny posiada informacje do podróży kolejną, parostatkami, projekty wycieczek w kraju i zagranicą, wreszcie Dział ogłoszeniowy nader cenny dla firm pierwszorzędných przez wielką poczytność „Zdroju“ we wszystkich miejscach kąpielowych Królestwa, Litwy, Galicyi i Ks. Poznańskiego.

Wszyscy prenumeratorzy „Zdroju“ mają cenny przywilej, iż za pośrednictwem redakcyi „Zdroju“ abonować mogą po znacznie niższej do połowy cenie, wraz z przesyłką pocztową, jedyne w swoim rodzaju specjalne pismo tygodniowe

„KOSMETYKĘ“,

jako najlepszy poradnik w sprawach higieny i piękności ciała.

SRODKI DO ZĘBÓW
ELIKSIR, PROSZEK i PASTA
OJCÓW BENEDIKTYNÓW
Opactwa SOULAC

WAŻNA UWAGA:
Flakony eliksiru Benedyktynów nie opatrzone plombą komory celnej rossyjskiej powinny być uważane za podrobione.

MODEL FLAKONU

Kosmetyczne przetwory Mitinowe

D-ra Jessner'a z Królewca.

Mitinum purum — „fizyologiczny“ podkład do maści — zawierający czysty tłuszcz emulsjowany i znaczną ilość cieczy surowiczej — najdelikatniejsza massa do maści.

Krem Mitinowy — Mitin crème — wciera się znakomicie, nie pozostawia śladów tłuszczu — skóra chropowata przybiera wygląd delikatny — szczególnie zalecany dla bardzo wrażliwej skóry. — Krem mitinowy posiada bardzo przyjemny zapach.

Pasta Mitinowa — krem o stałszej konsystencji o barwie skóry, przywraca normalne cechy skórze tłustej, wilgotnej i błyszczącej — nadto czyni niewrażliwą skórę, skłoną do zapalenia.

Mydło Mitinowe — przetłuszczone z zawartością 100% mitiny — znosi je doskonale najwrażliwsza skóra, mydło o nadzwyczaj przyjemnym zapachu — nadaje piękną i delikatną cerę.

Puder mitinowy tłusty zawiera 20% mitiny — nadaje skórze delikatny wygląd, przytłumia błyszczenie, bez wysuszania skóry, zabezpiecza od wpływu ostrego powietrza — jako też wilgotnego — posiada piękny zapach i bywa w kolorach — różowym, rachel i białym.

Proszek Mitinowy dla dzieci — usuwa znakomicie zaczerwienienie i wilgotność skóry — nadaje się doskonale do przysypywania dla dzieci.

Krem mitinowy zabezpieczający od promieni słońca (Lichtmitin) zawiera chininę, nadtlenek wodoru i mitinę — zabezpiecza od obrażeń świetlnych, od piegów i prażenia słonecznego, wciera się zrana i w południe w skórę twarzy i rąk.

Krem mitinowy od odmrożenia (Frostmitin) zawiera ichthyol, balsam peruwiański, olejek terpentynowy i t. d. zabezpiecza od bąbli i zaczerwienienia skóry, — wcierać należy zrana, na noc zakłada się opatrunk.

Perhydrol Mundwasser podług Prof. D-ra Med. Körnera z Halle — zawiera 3% najczystszej dwutlenku wodoru Merka (H₂O₂) z odpowiednią ilością najczystszej olejku miętowego Mitsham. Zaleca się jako bezwarunkowo najpewniejszy środek antyseptyczny do płukania ust po każdorazowym jedzeniu — jak również zrana po uprzednim wyczyszczeniu mechanicznym zębów pastą lub też proszkiem. W handlu znajduje się w praktycznym opakowaniu z aluminiowemi kieliszkami z nacięciem, wskazującym ilość perhydrolu, służącą do jednorazowego płukania jamy ustnej — pierwsza sztrycha na kieliszku (linja) wskazuje ilość wyłącznie perhydrolu — następna zaś — ilość wody dolanej do perhydrolu i mającej służyć do jednorazowego przepłukania ust.

Preparaty te wyrabia tylko

Chemiczna Fabryka Krewel i S-ka. w Kolonji nad Renem. Reprezentant na Królestwo Polskie i Litwę **S. Rosciszewski, Bracka 6.**

Hurtowa sprzedaż: Tow. Akc. Ludwik Spiess i Syn i Tow. Akc. Henryk Welt, Warszawa.

Detaliczna: we wszystkich aptekach, składach aptecznych i perfumerjach.

Józef Melnik

Warszawa Graniczna 6, telef. 57.49. Aparaty do samomasażu twarzy, po cenie 5 i 7 rb. 50 kop.

!!PIEGI!!

usuwa radykalnie i nadaje piękną cerę najlepszy w świecie **HENRY'S Metamorphosis Cream.**

Dostać można we wszystkich składach aptecznych, aptekach i perfumerjach. Skład główny w firmach: **Br. ORSZAGH, Leszno 17. HENRYK WELT, Przejazd 5.**

Nowości higieniczne

A. Siou & Co

Dla pielęgnowania piękności.

dla koloru skóry	Gliceryno-waselinowe Krem i Puder „Młodości“.
dla wybielenia i udelikatnienia skóry	Gliceryno-waselinowe Mydło „Młodości“.
dla wzmocnienia dziąseł	Eliksir do zębów Antyseptyczny radykalny środek „Dentol“.
przeciw wypadaniu włosów	Capillogéne jedyny środek na wzmocnienie włosów.
przeciw przedwczesnej siwiznie	Capillérine zupełnie nieszkodliwy przywraca siwym włosom pierwotny kolor
przeciw piegom i nieczystościom skóry	Eau de Lys Woda liljowa znakomicie upiększająca.

!! Sprzedaż wszędzie !!

Magazyn własny { Marszałkowska 116
Telefon 14-06.

Towarzystwo Akcyjne

„St.-Petersburskie Laboratorium Chemiczne“

(założone w r. 1860)

Izmajłowski Prospekt № 27.

Złoty Medal Paryż 1900 .r

Poleca ostatnie nowości:

Wodę kolońską kwiatową

Kwitnący Hyacynt.

Fru-Fru.

Kwiat jabłoni.

Kwitnący bez.

Storczyk.

Trèfle (Bukiet szczęścia)

Mon rêve, Idéal, Brise de Violettes. Muguet royal.

Nie mające sobie równych pod względem gatunku i zapachu.

Do nabycia w znaczniejszych perfumerjach i składach aptecznych.

Towarzystwo Akcyjne

„St.-Petersburskie Laboratorium Chemiczne“

(założone w roku 1860)

Izmajłowski prosp. № 27.

Paryż 1900 **ZŁOTE MEDALE** N. Nowogród 1896.

Eliksir do zębów

— w doskonałym gatunku. —

Dzięki przyjemnemu zapachowi i roślinnym częściom składowym eliksir do zębów St. Petersburgskiego Laboratorium Chemicznego stał się niezbędnym środkiem toaletowym.

Proszki do zębów. Pasta do zębów.

Do sprzedania w znaczniejszych perfumerjach i składach aptecznych.